

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2009 - 2014

Документ за разглеждане в заседание

A7-0025/2011

3.2.2011

ДОКЛАД

относно „Към адекватни, устойчиви и сигурни европейски пенсионни системи“
(2010/2239(INI))

Комисия по заетост и социални въпроси

Докладчик: Ria Oomen-Ruijten

Докладчик по становище (*): George Sabin Cutas, Комисия по икономически и парични въпроси

(*) Процедура с асоциирани комисии - член 50 от правилника

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	3
ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....	17
СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ИКОНОМИЧЕСКИ И ПАРИЧНИ ВЪПРОСИ .	22
СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР И ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ.....	32
СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВАТА НА ЖЕНИТЕ И РАВЕНСТВОТО МЕЖДУ ПОЛОВЕТЕ.....	37
РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ	44

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно „Към адекватни, устойчиви и сигурни европейски пенсионни системи“
(2010/2239(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид хоризонталната социална клауза, предвидена в член 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид съобщението на Европейската комисия от 7 юли 2010 г., озаглавено „Зелена книга за адекватни, устойчиви и сигурни европейски пенсионни системи“ (COM(2010)0365),
- като взе предвид своята резолюция от 11 ноември 2010 г. относно демографските предизвикателства и солидарността между поколенията¹,
- като взе предвид доклада на Европейския икономически и социален комитет относно съобщението на Комисията от 7 юли 2010 г., озаглавено „Зелена книга за адекватни, устойчиви и сигурни европейски пенсионни системи“²,
- като взе предвид предложението на Комисията за решение на Съвета относно насоките за политиките за заетост на държавите-членки: част II на Интегрирани насоки за стратегията „Европа 2020“ (COM(2010)0193) и своята резолюция от 8 септември 2010 г. във връзка с него³,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 29 април 2009 г., озаглавено „Справяне с последиците от застаряването на населението в ЕС (Доклад от 2009 г. за застаряването на населението)“ (COM(2009)0180) и своята резолюция от 7 септември 2010 г.⁴,
- като взе предвид своята резолюция от 6 май 2009 г. относно активното приобщаване на лицата, изключени от пазара на труда⁵,
- като взе предвид своята резолюция от 6 май 2009 г. относно обновената социална програма⁶,
- като взе предвид своята резолюция от 20 ноември 2008 г. относно бъдещето на социалноосигурителните системи и пенсиите: тяхното финансиране и тенденцията към индивидуализиране⁷,
- като взе предвид резолюцията си от 9 октомври 2008 г. относно насърчаването на

¹ Приети текстове, P7_TA(2010)0400.

² ЕИСК/SOC/386, 20 януари 2011 г.

³ Приети текстове, P7_TA(2010)0309.

⁴ Приети текстове, P7_TA(2010)0306.

⁵ Приети текстове, P6_TA(2009)0371.

⁶ Приети текстове, P6_TA(2009)0370.

⁷ ОВ С 16Е, 22.1.2010 г., стр. 25.

- социалното включване и борбата с бедността, включително детската бедност в ЕС¹,
- като взе предвид предложението на Комисията до Европейския парламент и до Съвета (COM(2005)0507– C7-20/2007) и своята резолюция от 20 юни 2007 г.²,
 - като взе предвид стратегията на Европейския съвет, формулирана в Стокхолм през 2001 г., за реформиране на пенсионните системи в Европа,
 - като взе предвид решението, взето в рамките на Европейския съвет от Лаакен през 2001 г., за определянето на общи цели за пенсиите, в което се изтъква необходимостта те да бъдат по-адекватни, устойчиви и приспособими,
 - като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално член 23 от нея,
 - като взе предвид член 48 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на комисията по заетост и социални въпроси и становищата на комисията по икономически и парични въпроси, комисията по вътрешния пазар и защита на потребителите и комисията по правата на жените и равенството между половете (A7-0025/2011),
- А. като има предвид, че в днешно време хората се приобщават към групата на трудещите се в по-напреднала възраст поради процентът безработица, който засяга по-специално младите хора с недостатъчно добра квалификация, или поради по-голяма продължителност на образователния им цикъл и в някои случаи поради по-високата им степен на образование, и че средно хората напускат пазара на труда преди достигането на законово установената пенсионна възраст, че активният им живот бива прекъсван от наложили се периоди на неактивност и че тяхната продължителността на живот нараства,
- Б. като има предвид, че финансовата и икономическа криза усили значително основното демографско предизвикателство, пред което е изправен ЕС,
- В. като има предвид, че според наличните данни броят на лицата, присъединяващи се към пазара на труда, намалява (населението на ЕС в трудоспособна възраст ще започва да намалява от 2012 г. нататък) и че броят на пенсионерите се увеличава (през 2008 г. съотношението на гражданите на ЕС на трудоспособна възраст спрямо това на тези, които са на възраст 65 години и повече, беше четири към едно, като то ще прерасне в съотношение пет към едно до 2020 г. , а до 2060 г. ще достигне съотношение две към едно);като има предвид, че тази тенденция варира в зависимост от демографските различия между държавите-членки,
- Г. като има предвид, че осигуряването на адекватни, устойчиви и сигурни пенсии е неотменно свързано с по-високо равнище на заетост, по-висока производителност и икономически растеж,
- Д. като има предвид, че икономическото управление на Европейския съюз следва да отчете холистичния подход, във вида, в който той е представен в Зелената книга,

¹ ОВ С 9Е, 15.1.2010 г., стр. 11.

² ОВ С 146Е , 12.6.2008 г., стр. 122.

- Е. като има предвид, че финансовата криза доведе до нарастване на безработицата, бедността и социалното изключване, увеличаване на бюджетния дефицит в редица държави-членки и до проблеми по отношение на финансирането на пенсиите (независимо дали се финансират чрез облагане с данък или с други средства), както и че тя извади наяве уязвимостта на някои от пенсионните системи,
- Ж. като има предвид, че целта за 75% заетост, заложена в стратегията ЕС 2020, трябва да допринесе за устойчивостта на пенсионните системи,
- З. като има предвид, че нарастващото преобладаващо присъствие на временни или несигурни работни места намалява вноските в пенсионните системи и нанася вреда на стабилността на тези системи и на адекватността на бъдещите пенсии,
- И. като има предвид, че смекчаването на риска и реагирането на сътресения трябва да бъдат взети предвид при създаването на пенсионни фондове,
- Й. като има предвид, че лицата, които посвещават своето време и умения на отглеждането на деца или на полагането на грижи за възрастни хора, следва да получат обществено признание, като това може да се осъществи чрез предоставянето на тези лица на индивидуални права, по-специално по отношение на пенсиите,
- К. като има предвид, че равенството между жените и мъжете е ценност, цел и основно право в Съюза и че е дълг на институциите на ЕС да включат равенството между половете във всички свои действия,
- Л. като има предвид, че жените се сблъскват с пряка и непряка дискриминация по отношение на различни аспекти, свързани с пенсиите, в Европейския съюз,
- М. като има предвид, че прогнозите за въздействието на пенсионните реформи обикновено се основават на примерни данни за мъж с пълен трудов стаж, работил на пълно работно време и получавал средни трудови доходи, и че актюерските таблици, основани на пола, имат отрицателно въздействие върху изчисленията на пенсиите за жените и предвиждат по-нисък размер на пенсиите спрямо доходите преди пенсиониране за жените,
- Н. като има предвид, че възрастните жени са в особено несигурно положение, ако тяхното право на пенсия се основава на тяхното семейно положение (пенсия на съпруг или наследствена пенсия) и ако те не разполагат с достатъчни собствени пенсионни права поради прекъсвания на трудовата си дейност,

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

ЕС и държавите-членки

1. Приветства холистичния подход, приет от Зелената книга, който има за цел да внесе свеж тласък на национално равнище и на равнище ЕС с оглед създаването на здрава, адекватна в дългосрочен план, устойчива и сигурна пенсионна система, при запазване на принципа на субсидиарност; изтъква, че традициите, икономическото и демографското положение и спецификата на пазара на труда се различават в отделните държави-членки и че трябва да се спазват принципите на субсидиарност

- и солидарност, съгласно които държавите-членки носят пълна отговорност за организационната структура на своите пенсионни системи;
2. изтъква, че държавите-членки са изправени пред огромни предизвикателства в стремежа си да гарантират, че пенсиите ще отговорят на очакванията на гражданите и ще бъдат адекватни и устойчиви във време, когато социалните и икономическите обстоятелства са по принцип трудни и се различават за всяка държава-членка и при всяка правна система;
 3. подчертава, че МСП са един от основните източници на заетост и растеж в ЕС и ще продължават да дават съществен принос за устойчивостта и адекватността на пенсионните системи в държавите-членки; следователно желае да види развитието на секторните, междусекторните и/или териториалните фондове, за да се увеличи присъединяването на работниците и служителите в МСП към пенсионни системи, което би могло да послужи като пример за най-добра практика;
 4. изтъква, че осъществяването на вътрешен пазар със стабилната икономическа и социална политика, при отчитане на предизвикателствата на солидарността между поколенията, значително допринася за устойчивостта на политиките на заетост, растежа, създаването на работни места и стабилността, по-точно посредством поддържане на социалното сближаване; припомня, че социалните партньори трябва да изиграят важна роля в тази връзка;
 5. счита, че дългосрочните инвестиции и спестяванията за бъдещата устойчивост на пенсионните системи са от съществено значение и следва да бъдат взети предвид в рамките на макроикономическото наблюдение;
 6. отбелязва, че общите насоки на икономическите политики и Пактът за стабилност и растеж се позовават на свързани със застаряването публични разходи; счита, че правилното включване на преките обществени пенсионни задължения в публичния дълг и в изчисляването на дефицита е едно от многото условия за устойчиво развитие; изисква това измерение да бъде надлежно взето предвид при реформата на икономическото управление, при гарантиране на адекватно третиране на отделните стълбове на пенсионните системи и обръщане на внимание на устойчивото им развитие;
 7. призовава Комисията и Съвета - като има предвид, че устойчивата и добре функционираща пенсионна система е изключително важна за гражданите и за стабилността на публичните финанси - да гарантират, че разходите, свързани с пенсионните реформи, ще продължат да се вземат предвид при оценката на това дали към дадена държава-членка да бъде приложена процедура при прекомерен дефицит и препоръчва акцентът да пада върху устойчивостта на системата за финансиране, а не предпочитанието да се отнася към определен вид пенсионна реформа; счита, че е жалко, че някои държави-членки са отменили пенсионните реформи, въведени през последните години, или обмислят да направят това, за да намалят бюджетните си дефицити; отбелязва, че цялостните реформи на пенсионната система изискват значителни разходи за преобразуване, които трябва да се вземат предвид за целите на изчисляване на държавния дълг и бюджетния дефицит;
 8. подчертава, че устойчивостта на публични финанси изисква включването на целия публичен и частен дълг в оценката; изтъква, че пенсионното осигуряване

представлява нещо повече от обикновени спестявания, определени като пенсии; изисква прозрачност и изрично оповестяване на пълния размер на нефинансираните преки пенсионни задължения на публичния сектор с оглед устойчивост на публичните финанси в дългосрочен план;

9. подчертава, че пенсиите и пенсионните системи са отговорност на държавите-членки; признава, че икономиките на държавите-членки зависят една от друга и следователно призовава ЕС и държавите-членки добре да координират своите различни пенсионни политики и да гарантират адекватността, безопасността и устойчивостта на пенсионните системи чрез използване на отворения метод на координация;
10. отбелязва, че пенсионните схеми от първи, втори и трети стълб в държавите-членки значително се различават една от друга, че ЕС не разполага с набор от общи критерии, определения и задълбочен анализ, които да дават обща представа за различните пенсионни системи, както и за техния капацитет да отговарят на нуждите на гражданите, и че поради тази причина липсва прозрачен надзор, приложим към всички системи; подчертава, че ЕС следва преди всичко да засили съпоставимостта на пенсионните схеми и да насърчава обмена на добри практики; счита, че Комисията трябва да положи необходимите усилия, за да предложи типология на пенсионните системи в държавите-членки, както и общ набор от определения, за да даде възможност за сравняването им;

Пол

11. изразява съжаление, че Зелената книга не отделя достатъчно внимание на въпросите, свързани с пола; счита, че съществуващото неравенство между мъжете и жените по отношение на пенсиите се дължи на упоритото неравенство на пазара на труда, като например на продължителността на безработицата, боледуването, задълженията за полагане на грижи, различията в заплащането на мъжете и жените, твърде големия дял на жените на несигурните работни места и местата с непълно работно време, както и на пречките пред съвместяването на професионалния и личния живот; следователно призовава Комисията и държавите-членки да продължат да полагат усилия за изкореняване на това неравенство и така да гарантират в дългосрочен план равно третиране на мъжете и жените по отношение на пенсиите, например чрез включването на отпуска по майчинство и за полагане на грижи за по-възрастни членове на семейството като истинска работа, която да дава право на пенсия за мъжете и жените;
12. подчертава значението на индивидуализирането на правото на пенсия и призовава за използването на критерии при изчисляването на пенсиите на жените, така че да се гарантира икономическата независимост както на мъжете, така и на жените; настоятелно призовава държавите-членки да помислят по въпроса за възприемането на подход към пенсиите, който да се прилага в продължение на целия живот, за да дадат отговор на предизвикателствата, възникващи вследствие на съвременния цикъл на трудов живот;
13. отбелязва, че справедливостта между поколенията и интересите на по-младото поколение трябва да бъдат основни аспекти на един метод на засилена

координация между държавите-членки за по-нататъшно развитие на националните пенсионни политики, въз основа на сътрудничеството между държавите-членки;

14. призовава настоятелно Комисията и държавите-членки да задължат доставчиците на професионални и други допълнителни пенсии да използват полово неутрални таблици за смъртността при изчисляването на пенсиите, така че жените да не бъдат санкционирани за по-голямата си продължителност на живот;

АДЕКВАТНОСТ

15. счита, че не е възможно ЕС да определи адекватно равнище на пенсиите, тъй като това зависи много от специфичните обстоятелства в държавите-членки; при все това приканва Комисията да излезе с предложение за насоки, които да позволяват установяването за всяка държава-членка на критерии за минимално равнище на пенсиите; счита, че държавите-членки следва определят адекватността като необходимо условие, при изпълнението на което възрастните лица да могат да живеят достоен живот;
16. счита, че самите държави-членки са отговорни за установяването на адекватни разпоредби за пенсионно осигуряване на техните граждани в рамките на социалната и икономическата им политика; насърчава ги да установят система, която да бъде възможно най-подходящата за гарантирането на достоен жизнен стандарт за всеки, като се обръща по-специално внимание на най-уязвимите групи в обществото;
17. подчертава, че сред разнообразието от пенсионни системи, диверсификацията на пенсионните доходи от смес от обществени (първи стълб), комбинирани с професионалните (в повечето случаи - втори стълб) схеми може да предложи гаранция за адекватно пенсионно осигуряване;
18. отбелязва, че в повечето държави-членки първият стълб е най-важният и се основава на принципа на солидарност и че финансирането на първия стълб няма да бъде подложено на такова напрежение ако повече хора работят и ако бъде разрешен проблемът с неразрешения и недеklarиран труд, другите алтернативни форми на финансиране на първия стълб биха също така могли да бъдат разисквани между държавите-членки в рамките на отворения метод на координация; подчертава, че задължителните разходопокривни схеми доказаха своята стабилност и надеждност по време на тестването, което представляваше за тях финансовата и икономическа криза; призовава държавите-членки да гарантират, че пенсиите от първи стълб са над границата на бедността;
19. подчертава, че за устойчивостта и адекватността на пенсионните системи в някои държави-членки от значение са разпоредбите за спестяванията по третия стълб; въпреки това подчертава, че тази възможност съществува единствено за лицата, които имат адекватен доход, който би им помогнал да правят вноски в тези системи, и следователно може да изиграе ограничена роля за предоставянето на достойни доходи;
20. изразява увереност, че по-добрият обмен на информация между държавите-членки относно разходите и ефективността на видовете данъчни облекчения върху

частните пенсии би бил много полезен;

21. счита, че като се има предвид бюджетният натиск, ефективността на социалните разходи е от съществено значение; счита, че предвид настоящия бюджетен натиск, социалните разходи изиграха ролята на икономически и социален амортизатор за последствията от кризата; счита, че разходопокривните системи доказаха основната си роля по отношение на солидарността между поколенията; счита също така, че втори и трети стълб трябва да изиграят допълваща роля за намаляване на натиска; призовава държавите-членки да гарантират възможно най-добрата комбинация от видове пенсионно осигуряване в бъдеще; призовава държавите-членки да подобрят достъпа на гражданите до частните пенсионни спестовни схеми; посочва, че поради финансовата криза редица държави-членки предвиждат въвеждането на промени в своите пенсионни системи; въпреки това ги призовава настоятелно да гарантират, че всички пенсионни системи продължават да бъдат стабилни, надеждни и устойчиви и че всички промени биват предприемани след съответен социален диалог и въз основа на предоставянето на достатъчно информация; застъпва възгледа, че ако служителите могат да правят избор, следва да им бъде предоставено достатъчно време, за да вземат добре осведомени и обмислени решения;
22. подчертава, че икономическият растеж и високата степен на заетост, при високо равнище на инфлацията нанасят вреди върху устойчивостта и адекватността на пенсионните системи;
23. счита, че укриването на данъци се е превърнало в бъдещо тревога явление и срещу него трябва да бъде водена възможно най-ефективна борба, тъй като то подрива бъдещата адекватност и стабилност на пенсионните системи;

ПЕНСИОННА ВЪЗРАСТ

24. счита, че поради демографските тенденции и необходимостта от гаранция за възможността за финансиране на пенсиите, е необходимо повече хора да участват в пазара на труда и това участие да бъде за по-дълъг период, но също така отбелязва, че очакваната продължителност на живота нараства и че по-доброто професионално здраве е предпоставка за по-дълъг активен живот; призовава държавите-членки активно да разискват и оценят заедно със социалните партньори и съответните организации възможната връзка между законово установената пенсионна възраст с очакваната продължителност на живота и разграничаването на задължителна възраст за пенсиониране, за да позволят на лицата, които желаят да продължат да се трудят, да направят това; призовава държавите, увеличили законово установената пенсионна възраст, или които възнамеряват да го направят, да насърчават работата на възрастните хора посредством мерки за данъчни и социални облекчения; също така приканва държавите-членки да въведат адаптирани и гъвкави трудови договори и схеми за пенсиониране за възрастните хора, с цел насърчаване и улесняване на съчетаването на работата и пенсията, както и да въведат възпиращи мерки, така че предприятията да не могат да уволняват възрастните хора така лесно; призовава Комисията да започне проучване, което да анализира начина, по който разпределението на богатството се отразява на

продължителността на живота в държавите-членки;

25. отбелязва, че съществуват големи различия между законово установената пенсионна възраст и действителната възраст, на която по-възрастните хора напускат пазара на труда, и препоръчва да се отдава приоритет на гарантирането, че служителите могат да продължат да работят докато достигнат законово установената пенсионна възраст; отбелязва, че тези неравенства са особено очебийни при служителите в най-трудоемките категории труд; призовава по тази причина държавите-членки и социалните партньори да обменят информация относно добрите практики; призовава също така държавите-членки да сключват споразумения, които да имат положително отражение върху пенсиите и чрез гъвкавост да доведат до увеличаване на трудовия живот до достигането на законово установената пенсионна възраст, например чрез разработването на всеобхватни стратегии за управление на възрастта на национално равнище и на равнище отделни дружества, и чрез развиване на нови форми на разпоредби за балансиране на трудовия живот, приспособени към специфичните потребности на по-възрастните работници и служители и чрез възнаграждаване на хората, които работят по-дълго;
26. подчертава, че по-възрастната работна сила и по-дългия трудов живот могат да дадат положителен принос към възстановяването и бъдещия растеж; счита, че един динамичен пазар на труда трябва да предлага на (по-възрастните) работници и служители, които извършват тежък физически и/или умствен труд, креативни решения, като например по-голяма гъвкавост на установената със закон пенсионна възраст, частично пенсиониране, пригодени условия за труд, насърчаване на ученето през целия живот, подобряване на услугите за търсене на работа или смяна на работното място, с цел постигане на продължително равновесие между изискванията на работното място и капацитета на работниците и служителите; счита, че във връзка с това е необходима активна политика за предотвратяване на дискриминация на основата на възраст, като се следи за правилното прилагане на директиви 2000/78 и 2006/54 и се насърчава една европейска култура на активно остаряване, осигуряваща на по-възрастните хора достоен живот при запазена жизненост; призовава държавите-членки да комбинират санкциите за дискриминация на трудовия пазар със стимули за работодателите с цел създаването на приобщаващ трудов пазар; призовава държавите-членки, в контекста на реформите и удължаването на трудовия живот, и с помощта на Комисията, да положат усилия за по-ефективно прилагане на директивите относно здравето и безопасността на работното място;

СТРАТЕГИЯТА „ЕС 2020“

27. приветства споменаването в стратегията „ЕС 2020“ на включването на по-възрастните работници и служители в пазара на труда; изказва съжаление, че в стратегията „ЕС 2020“ не се отделя изрично внимание на достойни, устойчиви и адекватни пенсионни системи, въпреки че постигането на някои от целите, посочени в стратегията „ЕС 2020“, зависи от тях; по тази причина предлага целите на Зелената книга да бъдат включени в стратегията „ЕС 2020“;

28. счита, че успешно провеждане на стратегията „ЕС 2020“ означава, че ще бъдат създадени повече сигурни, висококачествени работни места и че по-голям брой хора ще участват в пазара на труда при подходящо заплащане и подходящи условия на труд, което ще доведе до увеличаване на задължителните вноски за социално осигуряване, и че това ще бъде от полза за икономическия растеж, като по този начин ще се засили устойчивостта и адекватността на пенсионните системи;
29. подкрепя в съответствие със стратегията „ЕС 2020“ провеждането на целенасочена и активна политика в областта на пазара на труда, която ще допринесе за повишено участие в сферата на заетостта на онези, които в момента не са подobaващо представени на пазара на труда, особено най-уязвимите; счита, че ЕС трябва да разработи нови показатели за наблюдение на отражението на пенсионните реформи върху уязвимите групи; подчертава, че в рамките на Европейския съюз незаконният труд е все още широко разпространен и че това отслабва възможностите на социалната политика; призовава компетентните институции в държавите-членки да насърчават социалното приобщаване и да се борят срещу недеklarирания труд с цел подобряване на равновесието на пенсионните системи;

ДИРЕКТИВА ОТНОСНО ДЕЙНОСТИТЕ И НАДЗОРА НА ИНСТИТУЦИИТЕ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ (ДИРЕКТИВА ОТНОСНО ИППО)

30. отбелязва, че като цяло прилагането на директивата относно ИППО се бави; призовава Комисията, при необходимост, да предприеме действия срещу държави-членки, за да гарантира правилното и навременно прилагане на директивата относно ИППО;
31. изразява съгласие, че целта следва да бъде постигане на висока степен на сигурност за бъдещите пенсионери на разумна цена за предприятията осигурители и при наличието на стабилни пенсионни системи;
32. отбелязва, че член 15, параграф 6 от директивата за ИППО гласи, че по отношение на изчисляването на техническите резерви „Комисията предлага всички необходими мерки, за да предотврати евентуални нарушения, предизвикани от различните нива на лихвените проценти и за защита на интересите на бенефициерите и членовете по всички системи“; призовава Комисията да извърши оценка на въздействието преди да преразгледа директивата относно ИППО и да вземе предвид тенденцията към повече схеми с дефинирани вноски и по-малко схеми с дефинирани доходи;
33. припомня формулировките в директивата относно ИППО, че „един истински вътрешен пазар на финансовите услуги е от съществено значение за икономическия растеж и за създаването на работни места в Общността“ и че „настоящата директива представлява следователно първа стъпка към създаването на вътрешен пазар за системите за професионално пенсионно осигуряване, организиран на европейско равнище“;
34. подчертава, че новосъздаденият европейски надзорен орган (Европейски орган за

застраховане и професионално пенсионно осигуряване) трябва в пълна степен да използва своите правомощия и да играе важна роля в процеса на подготовка за преразглеждане на директивата относно ИППО и в разработването на правни разпоредби като проекти на технически стандарти, насоки и препоръки за режим на платежоспособност; припомня, че директивата относно ИППО следва да не се прилага за никакви обществени пенсионни задължения или професионални пенсионни системи в първия стълб;

35. счита, че качествените елементи на „Платежоспособност II“ са ценна отправна точка за подобряване на надзора на ИППО; отбелязва, че това важи в частност за изискванията във връзка с доброто управление на риска;

МОБИЛНОСТ И ТРАНСФЕР

36. подчертава, че в идните години мобилността на пазара на труда в ЕС ще бъде от решаващо значение за създаване на работни места и икономически растеж; по тази причина счита, че доверието на гражданите ще се повиши, когато бъдат отстранени пречките пред вътрешната и трансграничната мобилност; счита, че на проблеми като липса на възможност за прехвърляне, дълги правопораждащи срокове, запазване на пасивните права, запазване равнището на защита и различно данъчно третиране и актюерски принципи трябва да се обърне внимание с оглед на последствията им за пенсионните системи; подчертава положителното въздействие, което може да има един по-динамичен пазар на труда върху пенсионната система;
37. отбелязва, че в първия стълб правото на пенсия се урежда от съответния регламент за координация, но че за другите стълбове са необходими опростени решения;
38. отбелязва, че съществува тенденция към повече схеми с дефинирани вноски и по-малко схеми с дефинирани доходи; отбелязва, че в резултат на това пенсионните институции прехвърлят риска, свързан с инвестициите, върху плащашите пенсионни осигуровки лица; счита, че поради разнообразието и комплексността на различните професионални пенсионни системи на капиталовопокривен принцип е необходимо да се определят условията относно преносимостта на придобитите пенсионни права, в смисъл че преносимостта започва със сключването на нови договори, като заявление за трансфер на пенсионни права се удовлетворява, само ако сумата, подлежаща на пренасяне, се внесе във фонд, предназначен за изплащане на пенсия за старост; изисква задълбочено проучване на данъчните въпроси, свързани с професионалните пенсионни системи на капиталовопокривен принцип и системите за животнозастраховане със спестовен характер; счита, че по отношение на презграничните въпроси дейността на ЕС следва да бъде ясно съсредоточена върху разработване на минимални стандарти за придобиване и запазване на пенсионни права и облекчаване на създаването на национални системи за проследяване на тези права;
39. приветства изграждането на национални системи за проследяване на пенсионни права от различни източници във всички държави-членки и призовава Комисията да внесе предложения за Европейска система за проследяване;

ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА ЕС

40. отбелязва, че в много държави-членки се признава значението на професионалните пенсионни системи и че ЕС може да добави стойност като предвиди координация между различните схеми и насърчаване на държавите-членки да гарантират, че е налице социална, правна и икономическа рамка, която предоставя съответстващо равнище на защита на членовете на пенсионните схеми и гарантира достъп до разбираема информация за пенсиите; подчертава, че в случаи, в които държавите-членки имат задължителни пенсионни фондове, управлявани от частни институции, на такива схеми следва също да бъде извършена оценка от гледна точка на изпълнението на европейските условия и критерии по отношение на сигурността, инвестициите и класификацията на активите; подчертава, че като принцип при всички предложения за професионални пенсионни системи трябва да бъде извършена цялостна оценка на въздействието преди всичко с оглед на количественото изразяване на допълнителните разходи и административни тежести;
41. счита, че в държавите-членки, в които са въведени задължителни професионални пенсии и те не са включени предимно в първия стълб, тези разпоредби за втория стълб следва да са по право достъпни за всеки работник и служител без каквато и да било дискриминация на основата на възраст, пол, сфера на дейност и/или договор за работа;
42. призовава Комисията да насърчи държавите-членки да извършат проучване по какъв начин може да се поощри работникът или служителят да използва правото си на участие във втория стълб в рамките на интензивен социален диалог, както и да внесе предложения за насърчаване на такъв стълб, там където той все още не съществува; призовава ги също така да разработят метод на управление, гарантиращ съвместното управление на този фонд, особено що се отнася до стратегията за инвестиране на спестяванията;
43. призовава държавите-членки да подкрепят развитието на социален и граждански диалог относно пенсионното осигуряване за старост и да отчитат в пълна степен резултатите от този диалог;
44. счита, че правилата на ЕС по отношение на третия стълб и безпроблемното му презгранично функциониране трябва да бъдат разгледани обстойно в светлината на правилното функциониране на вътрешния пазар, особено що се отнася до финансовите продукти, и че следва да бъдат създадени равностойни условия за всички участници; подчертава, че това преразглеждане на правилата трябва да отчита интересите на участниците в тези схеми;
45. счита, че за да се постигне съгласуваност на режимите за регулиране и надзор на различните доставчици на финансови услуги, трябва да се прилага принципът „еднакви рискове – еднакви правила – еднакъв капитал“, отчитайки характеристиките на всички пенсионни продукти или схеми;
46. признава, че все още съществуват пречки за предлагането през граница на индивидуално пенсионно осигуряване (трети стълб), като например животозастрахователни полици; изисква предложения от Комисията във връзка с възможностите за преодоляването им, както и обща рамка за регулиране на тази

дейност;

47. отбелязва, че по отношение на прехвърлените на Европейския съюз правомощия, свързани с пенсиите, европейското законодателство е силно фрагментирано; призовава Комисията да проучи дали би било целесъобразно да се рационализира тази законодателна рамка като част от по-доброто регулиране;

ЕВРОПЕЙСКО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО / ДОБРИ ПРАКТИКИ

48. припомня вече взетото решение за създаването на Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (ЕОЗППО); подчертава необходимостта, този орган да бъде снабден със средства, така че да може да извършва ефективно поставените му задачи и при това по-специално да отчита в достатъчна степен особеностите и спецификите на професионалното пенсионно осигуряване;
49. отбелязва, че по отношение на пенсионните фондове, включително ИППО, все още се прилага регулиране и надзор като към самостоятелни финансови единици, макар и на практика тези дейности да се вършат от конгломерати;

КАПИТАЛОВИ ИЗИСКВАНИЯ

50. счита, че предложенията за режим на платежоспособност за ИППО трябва да признават спецификите на пенсиите, като се има предвид, че рисковете в застрахователния сектор се различават от тези, пред които са изправени ИППО, по-специално що се отнася до условността на пенсионните права, срокът на действие на пенсионните портфейли и факта, че ИППО са дружества със специално предназначение, управляващи портфейл с хомогенни продукти; подчертава, че основната цел на подобен режим е да осигури по-добра защита на настоящите и бъдещи пенсионери; счита, че е необходимо да се извърши цялостна оценка на въздействието на такива предложения преди всичко с оглед на количественото изразяване на допълнителните разходи и административни тежести ; счита, че всяко преразглеждане на режима за платежоспособност за ИППО следва да се извърши в рамките на съществуващата директива относно ИППО; подчертава, че разглеждането на въпросите, свързани с режима на капиталови изисквания за пенсионните фондове, е тясно свързано с подходящото разрешаване на въпросите, засягащи член 8 от директивата относно неплатежоспособността;
51. подчертава, в съответствие със заявлението на Комисията в Зелената книга, че директивата относно ИППО се основава на подхода за минимално хармонизиране на „Платежоспособност I“, докато в близко бъдеще застрахователните предприятия ще прилагат основания на риска режим на „Платежоспособност II“ дори и за дейността си в областта на професионалното пенсионно осигуряване;
52. подчертава, че финансовите пазари могат да функционират ефективно само когато съществува доверие и сигурност и счита, че доверието и сигурността изискват стабилни правила за регулиране и надзор за финансовите институции и че ИППО не би следвало да са изключение;

53. призовава Комисията да разработи предложения за вземане на решения във връзка с режима на платежоспособност на ИППО и по-специално, в съответствие с обявеното от нея в Зелената книга намерение, да започне във възможно най-кратък срок проучване на въздействието във връзка с прилагането на режим, подобен на „Платежоспособност II“;

РАЗПОРЕДБИ НА ЕС ОТНОСНО НЕПЛАТЕЖОСПОСОБНОСТТА

54. отбелязва голямото разнообразие на подходите за прилагане и изпълнение на директивата относно неплатежоспособността; отбелязва, че макар съответните законодателни разпоредби да са напълно достатъчни, резултатите може да бъдат недостатъчни, което е в противоречие с целта на директивата; позовава се на заключението на Комисията, че в някои случаи, свързани с изпълнението на налаганите от член 8 от директивата задължения, може да възникнат въпроси относно това доколко някои от тези мерки са достатъчни за защита на интересите на служителите и пенсионираните лица в случай на неплатежоспособност на работодателя, и че е необходимо да се търси решение на редица проблеми;
55. призовава Комисията да следи отблизо прилагането на настоящата директива, в обосновани случаи да предприема действия срещу държавите-членки и при преразглеждането на тази директива да отчете специфичното положение във връзка с финансовите задължения на работодателя по отношение на служителите или по отношение на пенсионните му фондове;
56. счита, че съществува необходимост от подобряване на законодателството на ЕС, засягащо несъстоятелността на работодателя, за да се предложи на всички работници и служители еднаква защита на спестяванията им, независимо от естеството на пенсионно-осигурителната система на работодателя им;
57. призовава да се проучи дали асоциациите за пенсионно осигуряване като тези, които съществуват в Люксембург и Германия с цел защита на схемите с пенсионен резерв от втория стълб, могат да бъдат препоръчани на други държави-членки с цел защита на механизма за сигурност;

ИНФОРМАЦИЯ / УЧАСТИЕ И ИНВЕСТИЦИИ

58. изказва загриженост относно липсата на информация, която да бъде предоставена на гражданите от страна на публичните органи и органите за пенсионно осигуряване по отношение на изискванията, алтернативите, възможностите, придобитите пенсионни права, очакваните резултати и актуалното състояние на нещата, свързани с пенсионното осигуряване за старост; изтъква, че при сключване на договори за допълнително пенсионно осигуряване на гражданите трябва да се предоставя информация относно действителните разходи и такси, както и оптимална информация относно състоянието на техните пенсии; подчертава също така значението на добрата осведоменост на потребителите във връзка с финансовите въпроси още на ранен етап;
59. отбелязва, че съществува необходимост от по-голяма прозрачност и разкриване на

информация относно таксите за управление на активите и особено за всички пластове инвестиции, предлагани от частните пенсионни институции; счита, че информацията, предоставена на гражданите от страна на държавите-членки и пенсионните фондове относно придобитите права, следва да се интегрира в оперативна, прозрачна и достъпна система на европейско равнище;

60. счита, че при провеждане на каквато и да било реформа на системата на пенсионно осигуряване, гражданите трябва да бъдат осведомени своевременно и пълноценно относно дългосрочните последици, по-специално относно размера на собствената им пенсия и общия брой на дължимите вноски; отбелязва, че реформите трябва да осигурят ефективен и плавен преходен режим; призовава държавите-членки да предприемат действия, които да дадат възможност и да насърчат гражданите да се информират относно въздействието върху техните пенсионни решения, както и да се погрижат за осигуряване на собственото си адекватно пенсионно осигуряване;

КООРДИНАЦИЯ НА ПОЛИТИКИТЕ

61. счита, че при по-нататъшните разисквания относно адекватна, сигурна и устойчива пенсионна система, е необходимо да се създаде пенсионна платформа на европейско равнище, включваща представители на институциите на ЕС, социалните партньори и съответните заинтересовани лица, която да дава възможност за обмен на информация относно най-добри практики и да съдейства за подготовката на политически инициативи в пълно съответствие с принципа на субсидиарността; счита, че за да се избегне дублиране в тази връзка, следва да се вземе предвид съществуващият консултативен комитет по въпросите на допълнителното пенсионно осигуряване („Пенсионен форум“);
62. призовава Комисията да разгледа възможността за създаването на специална работна група за пенсиите, като се включат всички съответни генерални дирекции, които притежават компетенции по въпросите на пенсиите;
63. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията и правителствата и парламентите на държавите-членки.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

Демографското развитие, т.е. обрънатата пирамида на населението, която очакваме в скоро време, а така също и нарасналата продължителност на живот, на която сме свидетели, благодарение на която възрастните хора се радват по-дълго време на добро здраве и вземат активно участие в обществения живот, ни кара да обмислим стратегия, която да допринесе за нова сплотеност и съгласуваност в областта на пенсиите.

Крайно време е за предприемането на инициативи, които да дефинират по нов начин бъдещето на младите и старите, както и солидарността между поколения и индивиди, като по този начин допринесат за устойчиви, сигурни и адекватни доходи след пенсиониране.

Докладчикът напълно осъзнава, че между пенсионните системи в Европа съществуват големи различия и че новите държави-членки и техните граждани се сблъскват с допълнителни проблеми във връзка с преследваната цел за установяване на диверсифицирана пенсионна система (с няколко стълба), основаваща се на принципа на разпределяне на риска.

Освен това много държави-членки с разходопокривни системи (особено ЕС-15) се сблъскват понастоящем, а ще се сблъскват и в бъдеще, с големи нараствания на разноските, което означава нарастване на натиска върху солидарността и по-голямо натоварване на по-младото поколение. Освен това финансовата и икономическа криза показва, че нито една пенсионна система не е защитена от такива събития, но че големите бюджетни дефицити, високото равнище на безработицата и много ограничените възможности за увеличаване на облагането с данъци и други такси въздействат отрицателно преди всичко на разходопокривните системи.

Поради по-доброто обучение, което получават, младите хора навлизат на пазара на труда по-късно. Освен това съществува и тенденция за пенсиониране преди достигане на законово установената пенсионна възраст. Хората работят все по-малко време от необходимото за придобиване на пенсионни права. Чрез придаване на по-голяма гъвкавост и индивидуализиране на системите за пенсионно осигуряване и заетост може да се създаде възможност за по-дълго участие в пазара на труда, но тези системи в момента съществуват прекалено рядко.

Всичко това показва, че постигането на условията на Пакта за стабилност и растеж е особено трудно, ако не са натрупвани спестявания и поради тази причина задълженията, поети по отношение на пенсионерите, се включват в изчисленията в пълен размер.

Докладчикът оценява Зелената книга, представена от Комисията, като положителна, като добавя, че отговорностите на държавите-членки, на социалните партньори и Европа трябва да получат нови импулси. Ето защо трябва съвместно, като признаваме и запазваме отговорността на всяка отделна страна, да изградим система, която е устойчива и сигурна и която води до адекватни пенсии на равнището на държавите-членки. Модерна система, която съзнава, че свободното движение в Европа не се

ограничава от разпоредби в рамките на първия стълб и която допринася за това, и която се основава на схващането, че от мобилност се нуждае преди всичко новото поколение, но също и ефективният и ефикасно функциониращ пазар на труда. С други думи става въпрос за система, която предлага решения не само на настоящите проблеми, но и на тези в бъдеще.

I. Демографски промени

- В населението ще преобладава възрастовата група на хората над 55 години.
- Очакваната продължителност на живота ще продължава да нараства: за мъже от 76 (2008 г.) на 83 години (2060 г.), а за жени от 82 (2008 г.) на 89 години (2060 г.).
- Раждаемостта в ЕС ще остане ниска (1,6).
- Делът на хората на възраст над 65 г. в сравнение с работещото население ще се удвои от 25.4% (2008 г.) на 53.5% (2060 г.).
- Между 2007 г. и 2020 г. работещото население ще се увеличи с 3,7% вследствие на нарастването на броя на жените на пазара на труда. След 2020 г. делът на работещото население ще спадне с 13,6%.
- През 2008 г. на всеки пенсионер съответстваха 4 човека в трудова заетост. През 2020 г. това съотношение ще бъде 5 човека в трудова заетост на един пенсионер. През 2060 г. това съотношение ще бъде 2 човека в трудова заетост на един пенсионер.
- Делът на участващите в трудовия процес (на възраст между 15 и 64 години) ще се увеличи от 70.6% (2007 г.) на 74.1% (2060 г.).
- През 2010 г. в ЕС средната възраст за пенсиониране е 61,4 години.

През 2060 г. публичните разходи, свързани със застаряването на населението, ще са нараснали до 4,75% от БНП, а за пенсии – до 2,4% от БНП.

Финансовата и икономическа криза в съчетание с демографските промени ще се отрази на пенсионните системи. Поради нарасналата безработица, по-слабия растеж, по-ниската възвръщаемост на инвестиции и по-големия публичен дефицит за пенсионните системи е по-трудно да предоставят адекватни пенсии, а в някои случаи да спазват договорености. В повечето държави-членки настоящите пенсионери все още не са пострадали вследствие на кризата, докато в някои държави-членки съкращенията на публичните разходи доведоха до съкращения на пенсиите.

В хода на реформиране на пенсионните си системи, много държави-членки взеха решение за съкращения в рамките на първия стълб. Финансовата устойчивост е важна, но трябва също така да се държи сметка за необходимостта от осигуряване на адекватни доходи. Поддържането на устойчив бюджет и на адекватни пенсионни системи не са две противоположни цели, а двете страни на една и съща монета. Действителна устойчивост не може да бъде постигната без осигуряване на адекватни пенсии. Ако пенсионните системи не са адекватни, това може да доведе до спад на потреблението и вследствие на намалялото търсене, до икономическа нестабилност, а тя от своя страна до финансови проблеми. Това може също така да окаже сериозен натиск върху публичните разходи, определени за други форми на социална сигурност.

II. Отговорности

Отговорността за устойчива пенсионна система и адекватни пенсии е споделена между правителството, социалните партньори и отделните лица.

Първият стълб се основава на солидарността между данъкоплатците. В повечето случаи това е публичен стълб, който се финансира от правителството в рамките на разходопокривна система.

Вторият стълб представлява споделената отговорност на работодатели и работници и служители въз основа на общи вноски, управлявани от правна рамка, установена от правителството и социалните партньори.

Борбата срещу незаконната заетост е също от значение за запазване на системите за пенсионно осигуряване.

Първият и вторият стълб представляват основата за адекватна система за пенсионно осигуряване. В настоящия доклад докладчикът определя адекватна пенсия като минимална пенсия, определена от всяка една отделна държава-членка.

Третият стълб се основава на лични вноски.

В хода на бъдещата реформа на пенсионните системи ще е необходимо да се създаде връзка между първия и втория стълб. Тези два стълба, които в някои държави-членки се покриват частично, са тясно свързани с третия стълб. На равнището на ЕС добре функциониращ отворен метод на координация трябва да осигури устойчивост и адекватност на задълженията от първия стълб, докато вторият стълб трябва да се приспособи посредством укрепване на ролята на социалните партньори. Освен това по отношение на третия стълб трябва да се подобри регулирането на платежоспособността на пенсионните фондове.

III. Компетентност

Пенсионните системи попадат преди всичко в сферата на отговорност на държавите-членки, но за определени аспекти от значение е координацията на равнището на ЕС: например за функционирането на вътрешния пазар, за изисквания на Пакта за стабилност и растеж и за стратегията „ЕС 2020“. Други инструменти на ЕС осигуряват подкрепа на държавите-членки, като например отвореният метод на координация (ОМК).

Въздействието на разходите за пенсионно осигуряване върху публичните финанси в дадена държава-членка може да има сериозни последствия за друга държава-членка. Ето защо Пактът за стабилност и растеж трябва да бъде включен в националната политика, преди всичко в рамките на първия стълб на пенсионното осигуряване. Пенсионните фондове са неразделна част от финансовите пазари. Директивата относно допълнителното пенсионно осигуряване (втори стълб) попада в обхвата на Директивата относно ИППО (2003/41/ЕО относно дейностите и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване). Тази директива до момента не се прилага за всички пенсионни фондове, които попадат в обсега ѝ на действие. Това води до

неравностойно третиране и контрол на пенсионните фондове, в зависимост от това, дали попадат в обсега на директивата или не.

Финансовата и икономическа криза ясно показва колко е важно да се упражнява контрол над пенсионните фондове на равнището на ЕС. Във връзка с това е желателно да се извърши проверка на обхвата и ефективността на директивите Платежоспособност I и II. Докладчикът е силно убеден, че една такава проверка на трите съответни директиви не бива да се разглежда отделно от реакциите по отношение на Зелената книга.

IV. Промени на пазара на труда

Равновесието между гъвкавост и сигурност на пазара на труда подпомага способността на икономиката за адаптация и укрепва европейския социален модел. На днешния пазар на труда хората трябва да са в състояние да променят работното си място лесно и без финансови затруднения. Работодателите трябва да могат да назначават на работа хора със съответните умения, които са им необходими. Това също налага модернизиране на пенсионните системи с цел премахване на пречките по отношение на мобилността на пазара на труда. Във връзка с това трябва да се спомене, че пазарът на труда следва да бъде гъвкав и за пенсионерите.

Поради по-голямата гъвкавост на пазара на труда и нарастващия брой на жените, участващи в него, изчисленията за пенсионните системи, извършени въз основа на модела мъж със съвършена кариера и среден доход, са остарели, така че и тук се налага модернизиране, преди всичко като се има предвид, че гражданите имат право на точна информация относно техните пенсии и относно разходите на пенсионната система (предимно първия стълб).

Схемите за съчетаване на гъвкавост и сигурност играят важна роля за удължаване на трудовия живот. Хората трябва да бъдат насърчавани да продължават кариерите си, например посредством модернизиране на политиката по отношение на пазара на труда и посредством подобряване на условията на труд. На европейско, национално и местно равнище политиката трябва да бъде насочена към активно стареене.

V. Равни възможности

Зелената книга не обръща специално внимание на равнопоставеността между мъжете и жените. В сравнение с мъжете жените работят по-често с нетипични договори за работа. Среднестатистическите доходи на жените са по-ниски от тези на мъжете и те прекъсват професионалните си кариери много по-често, за да полагат грижи за други. В резултат на това техните пенсии често са по-ниски, което увеличава риска за възрастните жени да изпаднат в бедност, като се има предвид и факта, че те живеят по-дълго (въпреки че различията между половете намаляват). При някои разходопокривни системи времето, в което са полагани грижи, се включва към вноските. Това обаче не важи за допълнителните пенсионни схеми. Ето защо въпросът, на който трябва да се намери решение, е как да се финансира солидарността.

Докладчикът счита, че финансовата независимост следва да представлява генерален принцип в областта на социалното осигуряване. Индивидуалните пенсионни права гарантират икономическата независимост на жените и мъжете.

Един подход за търсене на начини за повишаване на гъвкавостта и премахване на различията между мъже и жени би могла да бъде оценката на адекватността на вноските в пенсионни фондове въз основа на броя на годините, през които трябва да се внасят осигурителни вноски, за да се придобият права за такава пенсия.

VI. Информация

Прозрачността на пенсионните системи и на информацията по отношение на тях, която се предоставя на гражданите, е от основно значение за доверието. Хората трябва да бъдат осведомени за възможностите, които се предлагат от различните стълбове на пенсионната система, така че да могат да си осигурят адекватна пенсия. Те трябва да имат достъп до коректна информация относно различните рискове. Кризата създава необходимостта политиците да предлагат стабилност, като предоставят прозрачна информация относно политиката си в областта на пенсиите и относно пенсионните доходи в бъдеще. Едва тогава гражданите ще могат да вземат обмислени решения във връзка с осигуряването си за пенсия.

Във връзка с това докладчикът счита, че е от голямо значение гражданите да бъдат осведомени за това, че трябва колкото може по-скоро да започнат да образуват спестявания за пенсия.

26.1.2011

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ИКОНОМИЧЕСКИ И ПАРИЧНИ ВЪПРОСИ

на вниманието на комисията по заетост и социални въпроси

относно „Към адекватни, устойчиви и сигурни европейски пенсионни системи”
(2010/2239(INI))

Докладчик по становище(*): George Sabin Cutaş

(*) Процедура с асоциирани комисии – член 50 от Правилника

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по икономически и парични въпроси приканва водещата комисия по заетост и социални въпроси да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

ПЕНСИОННА РАМКА

1. приветства публикуването на Зелената книга за адекватни, устойчиви и сигурни европейски пенсионни системи; признава, че е от изключително значение да се проведе широк дебат относно бъдещето на пенсионните системи в Европа, който следва да вземе предвид настоящото икономическо и демографско положение, завършването на изграждането на единния пазар и реформата на икономическото управление, както и наскоро създадената европейска структура за надзор;
2. отбелязва, че общите насоки на икономическата политика и Пактът за стабилност и растеж се позовават на свързани със застаряването публични разходи; счита, че точното включване на преките публични пенсионни задължения в изчислението на държавния дълг и дефицит е едно от многото условия за устойчивост; изисква това измерение да бъде взето предвид при реформата на икономическото управление, като се гарантира адекватно разглеждане на отделните стълбове на пенсионните системи и се поставя акцент върху тяхната устойчивост;
3. отбелязва заявлението на Комисията, че „с настоящата Зелена книга не се поставят под въпрос прерогативите на държавите-членки по отношение на пенсиите, нито пък ролята на социалните партньори и не се твърди, че съществува единствен

идеален модел, подходящ за всички пенсионни системи” (стр. 2 от Зелената книга, пети параграф); счита, че държавите-членки трябва да правят свои собствени заключения, когато е необходимо, тъй като въпросът попада в сферите на принципа на субсидиарност;

4. подчертава, че в дългосрочен план устойчивият икономически растеж е от съществено значение за благосъстоянието и пенсионното осигуряване;
5. подчертава, че задължителните разходопокривни схеми доказаха своята стабилност и надеждност по време на финансовата и икономическа криза;
6. подчертава, че много държави-членки са изправени пред големи предизвикателства по отношение на това, как да гарантират, че пенсиите могат да бъдат защитени в съответствие с очакванията на гражданите;
7. подчертава, че пенсиите и пенсионните системи несъмнено са въпроси, които попадат в обхвата на изключителната компетентност, отговорност и правомощия за вземане на решения на държавите-членки; призовава Комисията ясно да гарантира, че стриктно спазва принципа на субсидиарност в тази област на политики;
8. счита, че е невъзможно и вредно да се определя хармонизирана пенсионна възраст на европейско равнище, тъй като тази възраст до голяма степен зависи от конкретните условия, преобладаващи във всяка държава-членка; подчертава, че вместо това трябва да се предприемат ефективни мерки за борба с рязкото увеличаване на безработицата в много държави-членки;
9. призовава Комисията и Съвета – предвид факта, че устойчивата и добре функционираща пенсионна система е изключително важна за гражданите и за стабилността на публичните финанси – да гарантират, че разходите, свързани с пенсионните реформи, ще продължават да се вземат предвид при оценката на това, дали към дадена държава-членка следва да бъде приложена процедура при прекомерен дефицит, и препоръчва вниманието да се насочи към устойчивостта на системата за финансиране, а не към определен вид пенсионна реформа; изразява съжаление във връзка с това, че някои държави-членки са отменили пенсионните реформи, проведени през последните години, или обмислят да ги отменят, за да намалят бюджетните си дефицити; отбелязва, че системните реформи на пенсионната система изискват значителни разходи за преобразуване, които трябва да се вземат предвид за целите на изчисляване на държавния дълг и бюджетния дефицит;
10. подчертава, че устойчивостта на публичните финанси изисква в оценката да се включва целият публичен и частен дълг; посочва, че пенсионните спестявания са нещо повече от спестявания, предназначени за изплащане на пенсии; изисква прозрачност и изрично оповестяване на пълния размер на нефинансираните преки пенсионни задължения на публичния сектор с оглед на дългосрочната устойчивост на публичните финанси;
11. препоръчва държавите-членки да прилагат по-ефективно действащото законодателство на ЕС в своите политики с оглед подобряване на

функционирането на вътрешния пазар и улесняване на мобилността на работниците; подчертава, че пречките пред вътрешната и трансграничната мобилност трябва да бъдат премахнати; настоява, че от съществено значение за повишаване на доверието на гражданите е да се улесни мобилността на работниците, като се позволи прехвърлянето на пенсии от един работодател към друг и през границите;

12. отбелязва, че в контекста на демографското застаряване и финансовата и икономическа криза често се налагат пенсионни реформи; същевременно посочва, че е особено важно да се гарантира адекватен пенсионен доход за всички; подчертава, че за да се постигне адекватно равнище на пенсиите, системата трябва да бъде сигурна и устойчива, но че реформите не следва да се ограничават до удължаването на срока на осигурителния стаж; в това отношение счита, че в съответствие с принципа на субсидиарност държавите-членки решават коя е подходящата система и равнище на пенсионно осигуряване;
13. отбелязва, че в някои държави-членки е необходима по-голяма прозрачност, както и оповестяване на таксите за управление на активите, по-специално за всички пластове инвестиции, осъществявани от частни пенсионни институции; освен това отбелязва възможните последици от тези такси върху различните поколения, които последици могат да се проявят чрез по-голяма финансова тежест върху по-младите поколения;
14. признава, че идеална пенсионна система не съществува и че пенсионните системи и икономическите условия са различни в различните държави-членки, но изразява убеждение, че следва да бъде създадена една балансирана многостълбова система от държавни, професионални и частни схеми, както капиталопокривни, така и разходопокривни; отбелязва обаче, че отговорност за създаването на балансирана многостълбова система носят държавите-членки; счита, че всяка държава-членка следва да определи минимално равнище на целеви доход след пенсиониране, така че да се избегне увеличаването на бедността сред застаряващото население;
15. отбелязва, че сегашната терминология, която използва като референция многостълбовата система, не съответства на действителността в различните държави-членки; поради това призовава Комисията да положи необходимите усилия, за да предложи типология на пенсионните системи в държавите-членки, както и общ набор от определения, за да се даде възможност за сравняването им и по този начин значително да се подобри сътрудничеството в областта на тази политика на европейско равнище;
16. отбелязва, че има тенденция към повече схеми с предварително определени вноски и по-малко схеми с предварително определени доходи; отбелязва, че в резултат на това пенсионните институции прехвърлят риска, свързан с инвестициите, върху лицата, които плащат пенсионни осигуровки; подчертава, че лицата, които плащат пенсионни осигуровки, трябва своевременно да бъдат информирани за риска, който поемат; настоятелно призовава държавите-членки да гарантират по-голяма ангажираност от страна на работодателите по отношение на техния принос към сигурността на доходите на пенсионираните служители;

17. отбелязва, че въпреки голямото разнообразие от пенсионни продукти в различните държави-членки не всеки европейски гражданин има достъп до широк кръг от такива продукти; счита, че на европейските граждани следва да се осигури максимален достъп до различни начини за придобиване на пенсионни права, и признава необходимостта от подобряване на достъпа до съществуващите пенсионни продукти;
18. отбелязва, че насърчаването на гражданите да започнат да се осигуряват в по-млада възраст може значително да намали разликите в пенсиите на отделните лица, и приветства обмена на най-добри практики между държавите-членки, например по отношение на пенсионните портали;
19. отбелязва, че различните равнища на заплащане и социално осигуряване в държавите-членки не позволяват и не обосновават наличието на хармонизирана минимална пенсия за целия ЕС;
20. отбелязва приноса, който може да бъде постигнат чрез един по-дълъг трудов живот, но същевременно съзнава, че работниците като цяло не работят до достигане на възрастта, на която имат право да получават пълния размер на пенсията си; отбелязва факта, че има тенденция работниците и служителите от най-тежките категории труд да се пенсионира по-рано от останалите; счита, че с оглед на демографските тенденции и необходимостта да се гарантира възможността за финансиране на пенсиите повече хора трябва да участват в пазара на труда на дългосрочна основа; подчертава, че един от важните приоритети, за да се постигне устойчивост, е да се даде възможност на хората да работят до пенсионна възраст без дискриминация, като се прилагат адекватни политики, насърчаващи заетостта и социалното осигуряване, като например да не се насърчава ранното пенсиониране, да се въведат финансови стимули, да се осигури обучение през целия живот и адекватно здравеопазване;
21. счита, че високият икономически растеж е предпоставка за постигане на по-високо равнище на заетост и по този начин обезпечаване на финансовата основа на системите за обществено пенсионно осигуряване; поради това отбелязва, че вниманието на ЕС следва да се съсредоточи върху начините за постигане на висок и устойчив икономически растеж и високо равнище на заетост; в това отношение призовава Комисията и държавите-членки да улесняват реформите на пазара на труда, с цел да отчитат принципите на съчетаване на гъвкавост и сигурност, да се модернизират системите за социална защита и да се насърчават условия, които дават възможност на предприятията да създават работни места;
22. счита, че определянето на пенсионната възраст е въпрос, който трябва да се разглежда съгласно принципа на субсидиарност, като се вземат предвид различните национални, демографски и свързани с работната сила условия и наред с другите фактори се отчитат очакваната продължителност на живота, здравето и условията на труд; счита обаче, че държавите-членки следва да координират своите стратегии в областта на пенсионната политика, като използват отворения метод на координация; подкрепя една политика на недвусмислена комуникация с гражданите, с цел да се гарантира, че хората са напълно запознати с размера на

- пенсията, която могат да очакват;
23. призовава за проучване на Комисията относно степента на трансграничната трудова мобилност;
 24. призовава да се проучи дали сдруженията за пенсионно осигуряване като тези, които съществуват в Люксембург и Германия с цел защита на втория стълб в случай на несъстоятелност, могат да бъдат препоръчани на други държави-членки като защитен механизъм и добра практика;
 25. счита, че предвид прекалено различния характер и сложността на схемите по втория стълб, биха могли да се определят базови условия, които да уреждат възможността за прехвърляне в целия ЕС на финансираните от работниците и служителите професионални пенсии;

ДИРЕКТИВАТА ОТНОСНО ИНСТИТУЦИИТЕ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

26. отбелязва, че като цяло прилагането на Директивата относно институциите за професионално пенсионно осигуряване се бави; призовава Комисията да предприеме действия срещу държави-членки, ако е необходимо, за да гарантира правилното и своевременно прилагане на Директивата относно институциите за професионално пенсионно осигуряване;
27. изразява съгласие, че целта следва да бъде висока степен на сигурност за бъдещите пенсионери, на разумна цена за предприятията осигурители и в контекста на стабилни пенсионни системи;
28. отбелязва, че член 15, параграф 6 от Директивата относно институциите за професионално пенсионно осигуряване гласи, че що се отнася до изчисляването на техническите резерви, „Комисията предлага всички необходими мерки, за да предотврати евентуални нарушения, предизвикани от различните нива на лихвените проценти и за защита на интересите на бенефициерите и членовете по всички системи“;
29. посочва факта, че работниците, които преминават през границите в ЕС, все още са в неизгодно положение по отношение на допълнителните пенсионни схеми, тъй като е възможно техните професионални пенсии да бъдат фрагментирани и те да загубят данъчни облекчения и социалноосигурителни обезщетения, свързани с националните професионални схеми;
30. припомня, че Директивата относно институциите за професионално пенсионно осигуряване гласи, че „един истински вътрешен пазар на финансовите услуги е от съществено значение за икономическия растеж и за създаването на работни места в Общността“ и че „настоящата директива представлява следователно първа стъпка към създаването на вътрешен пазар за системите за професионално пенсионно осигуряване, организиран на европейско равнище“;
31. призовава Комисията, преди да преразгледа Директивата относно институциите за

професионално пенсионно осигуряване, да извърши оценка на въздействието и да вземе предвид тенденцията за повече схеми с предварително определени вноски и по-малко схеми с предварително определени доходи;

МОБИЛНОСТ И ПРЕХВЪРЛЯНЕ

32. подчертава, че свободното движение на лица е основно право на европейските граждани; подчертава растящото значение на мобилността на пазара на труда в Европейския съюз, както и нуждата от такава мобилност; счита, че неблагоприятното въздействие на трудовата мобилност върху индивидуалните пенсионни права трябва да се сведе до минимум; отбелязва, че Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност регулира мобилността за първия стълб; отбелязва, че за втория стълб все още не съществува такава рамка; отбелязва, че вече са правени различни опити за запълване на този пропуск в европейското право; насърчава Комисията да намери решение на този основен проблем възможно най-бързо;
33. приветства факта, че някои държави-членки имат служби за проследяване на пенсиите, които помагат на гражданите да следят своите пенсионни права, произхождащи от различни източници в рамките на една и съща държава-членка; насърчава други държави-членки да разработят подобни системи; счита, че би било полезно подобни национални служби за проследяване на пенсиите да се свържат една с друга на равнище ЕС, за да се поощри мобилността на работниците;

ПРЕГЛЕД НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА ЕС

34. отбелязва, че по отношение на правомощията, свързани с пенсиите, които са дадени на Европейския съюз, европейското законодателство е силно фрагментирано; призовава Комисията да проучи дали е целесъобразно да се рационализира тази законодателна рамка като част от по-доброто регулиране;

КАПИТАЛОВИ ИЗИСКВАНИЯ

35. счита, че предложенията за режим на платежоспособност за институциите за професионално пенсионно осигуряване трябва да признават спецификите на пенсиите, като отчитат, че рисковете в застрахователния сектор се различават от тези, пред които са изправени институциите за професионално пенсионно осигуряване, по-специално що се отнася до условността на пенсионните права, срока на действие на пенсионните портфейли и факта, че институциите за професионално пенсионно осигуряване са дружества със специално предназначение, управляващи портфейл с хомогенни продукти; подчертава, че основната цел на подобен режим е да осигури по-добра защита на настоящите и бъдещи пенсионери; счита, че е необходимо да бъде направена цялостна оценка на въздействието от подобни предложения, по-специално с оглед на количественото измерване на допълнителните разходи и административните тежести; счита, че всяко преразглеждане на режима на платежоспособност за институциите за професионално пенсионно осигуряване следва да се извърши в рамките на съществуващата директива относно институциите за професионално пенсионно осигуряване;

36. подчертава, в съответствие със заявлението на Комисията в Зелената книга, че Директивата относно институциите за професионално пенсионно осигуряване се основава на подхода за минимално хармонизиране на „Платежоспособност I“, докато в близко бъдеще застрахователните предприятия ще прилагат основания на риска режим на „Платежоспособност II“ дори и за дейността си в областта на професионалното пенсионно осигуряване;
37. подчертава, че финансовите пазари могат да функционират ефективно само когато са налице доверие и сигурност и счита, че доверието и сигурността изискват стабилни пруденциални правила за финансовите институции, като институциите за професионално пенсионно осигуряване не следва да са изключение;
38. счита, че за да се постигне съгласуваност на пруденциалните режими на различните доставчици на финансови услуги, трябва да се прилага принципът „еднакви рискове – еднакви правила – еднакъв капитал“, като се отчитат характеристиките на всеки пенсионен продукт или схема;
39. подчертава, че хората имат право на информация относно страните, секторите и продуктите, в които пенсионните фондове инвестират своите активи;
40. счита, че качествените елементи на „Платежоспособност II“ са ценна отправна точка във връзка с подобряването на надзора върху институциите за професионално пенсионно осигуряване; отбелязва, че това важи в частност за изискванията във връзка с доброто управление на риска;
41. призовава Комисията да изготви предложения за вземане на решения относно режима на платежоспособност на институциите за професионално пенсионно осигуряване, и по-специално, както беше обявено в Зелената книга, възможно най-скоро да даде ход на проучване на въздействието във връзка с прилагането на режим, подобен на „Платежоспособност II“;
42. отбелязва, че по отношение на пенсионните фондове, включително институциите за професионално пенсионно осигуряване, все още се прилага регулиране и надзор като към самостоятелни финансови образувания, макар и на практика тези дейности да се вършат от конгломерати;
43. подчертава, че всички предложения за ново законодателство или за промени на действащото законодателство следва да подлежат на задълбочена оценка на въздействието;
44. подчертава, че новосъздаденият европейски надзорен орган (Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване) трябва в пълна степен да използва своите правомощия и да играе важна роля в подготвителния процес за преглед на Директивата относно институциите за професионално пенсионно осигуряване и в разработването на правни разпоредби, като например проекти на технически стандарти, насоки и препоръки за режим на платежоспособност; припомня, че Директивата относно институциите за професионално пенсионно осигуряване следва да не се прилага за никакви обществени пенсионни задължения или професионални пенсионни системи в първия стълб;

45. счита, че както „Платежоспособност II“ позволява на дружествата във всички сектори на застраховането да спазват националното законодателство на 27 държави-членки в областта на гражданското, данъчното и договорното право, моделът на режима на платежоспособност, приложим за институциите за професионално пенсионно осигуряване, който ясно е отговорност на Европейския съюз, трябва да отчита всички закони в областта на професионалното пенсионно осигуряване и социални и трудови закони, създадени от държавите-членки, в съответствие с принципа на субсидиарност;
46. счита, че за да се увеличи прозрачността и отчетността, пенсионните фондове следва да включват представители на социалните партньори и на своите бенефициери в управителните си съвети;

НЕПЛАТЕЖОСПОСОБНОСТ

47. отбелязва разнообразните подходи в прилагането на директивата относно неплатежоспособността; отбелязва, че макар и съответните законодателни разпоредби да са напълно достатъчни, резултатите може да не са достатъчни, което противоречи на целта на директивата; позовава се на заключението на Комисията, че в някои случаи, свързани с изпълнението на налаганите от член 8 от директивата задължения, може да възникнат въпроси относно това доколко някои от тези мерки са достатъчни за защита на интересите на служителите и пенсиониранията лица в случай на неплатежоспособност на работодателя, и че е необходимо да се търси решение на редица проблеми;
48. призовава Комисията да следи отблизо прилагането на настоящата директива, да предприема действия срещу държавите-членки при обосновани случаи, както и при всеки преглед на тази директива да отчита специфичното положение във връзка с финансовите задължения на работодателя по отношение на служителите или неговия пенсионен фонд;
49. подчертава, че разрешаването на въпросите, свързани с режима на капиталови изисквания за пенсионните фондове, е тясно свързано с успешното разрешаване на въпросите във връзка с член 8 от директивата относно неплатежоспособността;
50. счита, че съществува необходимост от укрепване на законодателството на ЕС, свързано с несъстоятелността на работодателите, за да се предложи на всички работници еднаква защита на спестяванията им, независимо от естеството на пенсионно-осигурителната система на техните работодатели;

ИНФОРМИРАНОСТ

51. осъзнава, че осведомеността на служителите и частните лица по въпросите за пенсиите е много ограничена; счита, че е необходимо служителите и частните лица да бъдат по-добре информирани за всички пенсионни права, които натрупват в рамките на различните стълбове, условията, на които тези права се подчиняват, сигурността, преносимостта на тези права, потенциалната необходимост от допълнителни спестявания, за да се постигне целево равнище, и оповестяването на таксите, свързани с управлението на активите на всяко ниво на пенсионните

фондове;

52. отбелязва, че в много държави-членки съществуват огромни възможности за избор във втория и третия стълб; подчертава, че пенсионният избор е много сложен за служителите и частните лица; счита, че винаги трябва да има автоматични варианти и достатъчно информация относно различията между автоматичния вариант и алтернативните възможности;
53. счита, че на работниците следва да се предоставя информация за разходите, таксите и рисковете, свързани със сключването на договори за допълнително пенсионно осигуряване;

КООРДИНИРАНЕ НА ПОЛИТИКАТА

54. припомня, че председателят на Комисията Барозу определи пенсиите като приоритет още по времето на първия си мандат; счита, че е необходим съгласуван и цялостен подход; приветства Зелената книга като първа крачка към установяването на подобен подход; очаква конкретни законодателни предложения в най-скоро време; припомня, че всяко конкретно законодателно предложение трябва надлежно да отчита принципа на субсидиарност;
55. призовава Комисията да разгледа възможността за създаването на специална работна група за пенсиите, включваща всички съответни генерални дирекции с компетентности във връзка с въпроса за пенсиите;
56. счита, че създаването на европейска пенсионна платформа, която обхваща всички пенсионни стълбове и е отворена за всички заинтересовани страни, би могло да бъде полезно; счита, че за да се избегне дублиране в този контекст, следва да се вземе предвид съществуващият консултативен комитет по въпросите на допълнителното пенсионно осигуряване („Пенсионния форум“);
57. подчертава значението на отворения метод на координация за координирането на политиките; насърчава държавите-членки да засилят сътрудничеството помежду си и на европейско равнище;
58. счита, че европейските институции следва да дадат пример за определяне на адекватни и устойчиви пенсии; отбелязва, че последният цялостен преглед на режима за пенсионно осигуряване на европейските институции беше през 2004 г. и следователно изисква Комисията да предприеме подробен преглед на настоящите процедури и разпоредби и до юни 2011 г. да представи на Парламента подробен доклад.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	25.1.2011 г.
Резултат от окончателното гласуване	+: 35 -: 6 0: 4
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Burkhard Balz, Sharon Bowles, Udo Bullmann, Pascal Canfin, Nikolaos Chountis, George Sabin Cutaş, Rachida Dati, Leonardo Domenici, Derk Jan Eppink, Diogo Feio, Markus Ferber, Elisa Ferreira, Vicky Ford, Ildikó Gáll-Pelcz, José Manuel García-Margallo y Marfil, Jean-Paul Gauzès, Sven Giegold, Sylvie Goulard, Liem Hoang Ngoc, Gunnar Hökmark, Othmar Karas, Wolf Klinz, Jürgen Klute, Philippe Lamberts, Werner Langen, Astrid Lulling, Hans-Peter Martin, Arlene McCarthy, Sławomir Witold Nitras, Ivari Padar, Anni Podimata, Antolín Sánchez Presedo, Olle Schmidt, Edward Scicluna, Peter Simon, Peter Skinner, Theodor Dumitru Stolojan, Ivo Strejček, Kay Swinburne, Ramon Tremosa i Balcells
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Sophie Auconie, Sari Essayah, Danuta Jazłowiecka, Thomas Mann, Gay Mitchell

26.1.2011

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР И ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

на вниманието на комисията по заетост и социални въпроси

относно „Към адекватни, устойчиви и сигурни европейски пенсионни системи“
(2010/2239(INI))

Докладчик по становище: Cornelis de Jong

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по вътрешния пазар и защита на потребителите приканва водещата комисия по заетост и социални въпроси да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

Общи съображения

1. подчертава, че пенсиите трябва да бъдат всеобщи, адекватни и устойчиви, като гарантират достойни пенсионни права и равнища за всички, и че трябва да отчитат различията в професионалните обстоятелства и професионалното развитие;
2. подчертава значението на основаните на солидарността пенсионни схеми от първи стълб, които са в основата на европейския социален модел и от които зависят повечето европейски граждани, в това число най-уязвимите, като например лицата извън пазарите на труда; призовава държавите-членки да гарантират, че пенсиите от първия стълб са над границата на бедността;
3. заявява, че въпреки различията между държавите-членки по отношение на финансирането на системите за пенсионно осигуряване, схемите, основани на вноски и на преразпределение, остават главният стълб на пенсионното осигуряване на работниците и служителите,
4. призовава държавите-членки да отделят внимание на финансовата устойчивост и жизнеспособност на схемите от първи и втори стълб; подчертава факта, че предвид бъдещите потребности от финансиране на публичните финанси настоящият

бюджетен и демографски натиск върху държавите-членки, както и застаряването на населението, нарастващото участие на жените на пазара на труда, промяната на семейните структури и нетипичната заетост следва да се вземат предвид при прегледа и реформата на пенсионните схеми в различните държави-членки; подчертава факта, че държавите-членки в еврозоната са обвързани по такъв начин, че изпълнението на пенсионните задължения може да има трансгранични последици;

5. изтъква, че традициите, икономическото и демографското положение и спецификата на пазара на труда се различават в отделните държави-членки и че трябва да се спазват принципите на субсидиарност и солидарност, съгласно които държавите-членки носят пълна отговорност за организационната структура на своите пенсионни системи;
6. счита, че реформите в пенсионните схеми следва да се осъществяват по прозрачен начин и следва да гарантират, че пенсионните режими са солидни, устойчиви и достъпни, както и че са в състояние да осигурят адекватно решение на бъдещите демографски и социално-икономически предизвикателства;
7. изразява убеждението, че мобилността на плащащите вноски работници и служители, от които Съюзът и неговият единен пазар се нуждаят в нарастваща степен, изисква трансгранична преносимост на пенсионните права, придобити в която и да било национална схема за пенсионно осигуряване, независимо дали тя е основана на вноски и преразпределяне или на финансиране;
8. изтъква, че промяната в равновесието между пенсиониран и трудово активни лица направи по-уязвими разходопокривните пенсионни схеми, основани на принципа на солидарността;
9. изтъква допълняемостта и взаимозависимостта на различните стълбове на пенсионните схеми;

Права на потребителите

10. отбелязва, че в много пенсионни системи все още липсва прозрачност относно размера и очакваните равнища на пенсиите както, където това е приложимо, на преддоговорния етап, така и при сключването на пенсионния договор; подчертава, че тази липса на прозрачност е особено проблематична по отношение на частните пенсионни схеми, във връзка с които гражданите трябва да разполагат с надеждна информация относно поеманите рискове, свързаните разходи и очакваното равнище на пенсията;
11. настоятелно призовава държавите-членки да преодолеят проблемите, свързани с прозрачността по отношение на пенсиите, като възприемат подход на прилагане на най-добри практики; отправя искане за ефективно регулиране и надзор на пенсионните схеми, като в същото време се взема предвид отвореният метод на координация, който е необходим, за да се гарантира, че правата и интересите на гражданите са защитени, особено предвид факта, че препитанието на голям процент от тях е силно зависимо от съответните пенсионни схеми;

12. подчертава значението на правилно разпространената информация в полза на гражданите, като се поддържа тяхната осведоменост относно правата им по отношение на пенсионните схеми, и по-специално на схемите, свързани с трансграничната дейност и мобилност;
13. призовава Комисията да внесе конкретни предложения за повишаване на прозрачността във връзка с пенсионните схеми;
14. подчертава значението на доброто финансово образование от ранен етап;
15. призовава държавите-членки да подобрят достъпа на МСП, особено на микропредприятията и отделните доставчици на услуги (като например лицата на свободна практика), до пенсионните фондове;
16. приветства изграждането във всички държави-членки на национални системи за проследяване на пенсионни права от различни източници и призовава Комисията да внесе предложения за европейска система за проследяване;
17. отбелязва, че ЕС следва не само да подобри всички пенсионни права на мобилните работници и служители, но и да гарантира достъпа им до надеждни данни, за да вземат информирано решение, преди да се преместят в чужбина; призовава на хората да се предостави право на информация относно страните, секторите и продуктите, в които пенсионните фондове инвестират своите активи;
18. призовава държавите-членки, които все още не са представили конкретни планове с ясно измерими и определени във времето основни етапи и цели за това как да укрепят своите пенсионни системи, спешно да се заемат с този въпрос, за да се даде възможност на потребителите и гражданите да придобият ясна представа за това какво ще представляват техните бъдещи пенсии;

Трансгранични права

19. подчертава, че за да се отговори на очакванията на гражданите по отношение на вътрешния пазар на Съюза, в най-добрия случай пенсионните права следва да бъдат преносими в рамките на ЕС; изтъква, че понастоящем преносимостта на законоустановените пенсии е установена в европейското законодателство, но се нуждае от подобрение, както и че все още не е направено нищо по отношение на втория стълб;
20. подчертава, че с цел подобряване на трансграничната мобилност на работниците и служителите в рамките на вътрешния пазар пречките пред възможността за прехвърляне на пенсионни права към първите два стълба трябва да бъдат премахнати; призовава Комисията, в сътрудничество с държавите-членки, да осигури по-добра информация относно възможностите за прехвърляне на пенсионни права и приложимото трудово законодателство, осигурителните права и правата на работниците и служителите;
21. призовава Комисията да направи задълбочен анализ на препятствията пред преносимостта; счита, че всяко действие за премахване на пречките пред

мобилността, като например данъчната дискриминация спрямо плащанията за трансгранична застраховка „живот“, следва да обхващат всички професионални пенсионни схеми във всички държави-членки, независимо от това по какъв начин тези схеми са подчинени на националните стълбови структури; отправя искане към Европейската комисия да определи общи принципи, които да са достатъчно гъвкави, за да могат държавите-членки да ги съгласуват със своите собствени (правни) структури;

22. счита следователно, че тъй като увеличаването на мобилността на работниците и служителите е в интерес на Европейския съюз и на държавите-членки, пречките пред вътрешната и трансграничната мобилност трябва да бъдат отстранени, както и да бъдат решени проблеми като липсата на прехвърляемост, дългите правопораждащи срокове, запазването на пасивните права, запазването на равнището на защита и разликите в данъчното третиране и актюерските принципи;
23. призовава Комисията да направи по-ясни някои определения в Директивата за ИППО, и по-конкретно понятието „трансгранична дейност“, като същевременно вземе предвид, че определението за „пенсионен фонд“ е различно в отделните държави-членки;
24. признава, че все още съществуват пречки за предлагането на индивидуално пенсионно осигуряване (от третия стълб) през граница, като например застрахователните полици „живот“; изисква предложения от Комисията за възможни решения за тяхното преодоляване, както и рамка за регулирането на тази дейност.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	26.1.2011
Резултат от окончателното гласуване	+: 34 -: 3 0: 1
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Pablo Arias Echeverría, Cristian Silviu Buşoi, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, António Fernando Correia De Campos, Jürgen Creutzmann, Christian Engström, Evelyne Gebhardt, Louis Grech, Małgorzata Handzlik, Malcolm Harbour, Илияна Иванова, Sandra Kalniete, Eija-Riitta Korhola, Edvard Kožušník, Kurt Lechner, Toine Manders, Hans-Peter Mayer, Gianni Pittella, Mitro Repo, Zuzana Roithová, Heide Rühle, Matteo Salvini, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Laurence J.A.J. Stassen, Catherine Stihler, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Kyriacos Triantaphyllides, Emilie Turunen, Bernadette Vergnaud, Barbara Weiler
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Cornelis de Jong, Frank Engel, Ashley Fox, Liem Hoang Ngoc, Morten Løkkegaard, Konstantinos Poupakis

15.12.2010

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВАТА НА ЖЕНИТЕ И РАВЕНСТВОТО МЕЖДУ ПОЛОВЕТЕ

на вниманието на комисията по заетост и социални въпроси

относно Към адекватни, устойчиви и сигурни европейски пенсионни системи
(2010/2239(INI))

Докладчик по становище: Barbara Matera

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по правата на жените и равенството между половете приканва водещата комисия по заетост и социални въпроси да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

- като взе предвид стратегията на Европейския съвет, формулирана в Стокхолм през 2001 г., за реформиране на пенсионните системи в Европа,
 - като взе предвид решението, взето в рамките на Европейския съвет от Лаакен през 2001 г., за определянето на общи цели за пенсиите, като беше поставен акцент върху необходимостта те да бъдат по-адекватни, устойчиви и приспособими,
 - като взе предвид Зелената книга за адекватни, устойчиви и сигурни европейски пенсионни системи,
- A. като има предвид, че изчисленията на пенсиите се основават на осигурителния доход и на трудовия стаж, и като има предвид, че жените страдат от значителни неблагоприятни различия по отношение на размера на получаваната пенсия, дължащи се на прекъсвания на трудовата дейност и на работата на непълно работно време, която в много случаи работничките и служителките са принудени да приемат, както и на разликата в заплащането на жените и мъжете, като по този начин се възпрепятстват правата и спестяванията, необходими с оглед на обезпечеността в напреднала възраст; като има предвид, че това оказва въздействие върху доходите в рамките на целия трудов живот, върху правата на социална закрила и пенсионните права, като води до по-висок процент на лицата, изложени на риск от бедност, особено след пенсиониране,

- Б. като има предвид, че държавите-членки отговарят за пенсиите и че тяхната компетентност в тази област следва да се зачита,
- В. като има предвид, че лицата, които посвещават своето време и умения на отглеждането на деца или на полагането на грижи за възрастни хора, следва да получават обществено признание, като това може да се осъществи чрез предоставянето на тези лица на индивидуални права, по-специално по отношение на пенсиите,
- Г. като има предвид, че равенството между жените и мъжете е ценност, цел и основно право в Съюза и че е дълг на институциите на ЕС да включат равенството между половете във всички свои действия,
- Д. като има предвид, че жените се сблъскват с пряка и непряка дискриминация по отношение на различни аспекти, свързани с пенсиите, в Европейския съюз,
- Е. като има предвид, че прогнозите за въздействието на пенсионните реформи обикновено се основават на примерни данни за мъж с пълен трудов стаж, работил на пълно работно време и получавал средни трудови доходи, и че актюерските таблици, основани на пола, имат отрицателно въздействие върху изчисленията на пенсиите за жените и предвиждат по-нисък размер на пенсиите спрямо доходите преди пенсиониране за жените,
- Ж. като има предвид, че в хода на своята кариера жените по-често прекъсват професионалната си дейност, за да се грижат за деца, зависими лица или болни или възрастни членове на своите семейства, и че те по-често от мъжете прекъсват трудовата си дейност или работят на непълно работно време, за да се посветят на семейните си задължения,
- З. като има предвид, че пенсионираните лица са изложени на риск от изпадане в бедност и че възрастните жени са една от най-уязвимите групи, които са изложени на риск от бедност, както и че през 2007 г. процентът на изложените на риск от бедност беше по-висок при жените (17%), отколкото при мъжете (15%), и че тази разлика беше особено висока при възрастните хора (22% при жените, в сравнение с 17% при мъжете) и самотните родители (34%),
- И. като има предвид, че лицата, полагащи грижи за други лица в дома си, продължават да бъдат обект на дискриминация по отношение на неотчитането на времето, през което те са полагали труд, при определянето на техните пенсионни и други права,
- Й. като има предвид, че възрастните жени са в особено несигурно положение, ако тяхното право на пенсия се основава на тяхното семейно положение (пенсия на съпруг или наследствена пенсия) и ако те не разполагат с достатъчни собствени пенсионни права поради прекъсвания на трудовата си дейност,
- К. като има предвид, че равенството по отношение на пенсиите на мъжете и жените, включително по отношение на пенсионната възраст, е определено за цел, и като има предвид, че се наблюдава разлика в размера на пенсиите на жените и мъжете като продължение и следствие от все още съществуващата разлика в заплащането на

жените и мъжете, която понастоящем възлиза на 18% като средна стойност в ЕС и достига 30,3% в някои държави-членки, което води до неравенство в рамките на пазара на труда и до риск от бедност в напреднала възраст,

- Л. като има предвид, че по-голямата част от европейските системи са увеличили предвидената от закона пенсионна възраст или възнамеряват да направят това, въз основа, наред с другото, на продължителността на живота,
- М. като има предвид, че възрастните хора срещат трудности при търсенето на място на пазара на труда и често са сред първите, които са уволнявани, като по този начин те губят възможността да плащат пенсионни вноски за обезпечаване на подходящ размер на пенсията;
- Н. като има предвид, че по-голямата част от държавите-членки препоръчват да се разчита във все по-голяма степен на частно финансирани пенсионни схеми, за да се осигури подходящ размер на пенсията спрямо доходите преди пенсиониране, което означава, че трябва да се преодолеят цяла поредица от неблагоприятни фактори, които засягат жените по отношение на достъпа до тези схеми — по-малко възможности за професионално развитие, периоди на прекъсване на трудовата дейност за полагане на неплатени грижи за други лица или наличие на сегрегация на пазара на труда, вследствие на които жените имат по-ограничен достъп до висококачествени професионални пенсионни схеми,
- О. като има предвид, че в много случаи жените заемат по-ниско платени длъжности, което ограничава техните възможности да заделят средства за вноски в пенсионни схеми,
 - 1. застъпва становището, че пенсионните системи следва да се основават на подходящи, устойчиви и справедливи критерии; призовава държавите-членки да гарантират, че пенсионните системи отчитат положението на жените и мъжете, които прекъсват професионалната си дейност поради задълженията си за полагане на грижи, с оглед на осигуряването на равно третиране, и да отчитат периодите, през които жените са назначени на непълно работно време или са в отпуск по майчинство, както и да избягват създаването на нов вид порочен кръг на зависимост;
 - 2. заема становището, че всяко едно предложение за адекватни, устойчиви и сигурни европейски пенсионни системи трябва да си поставя за цел да премахне неравенството между жените и мъжете в рамките на Европейския съюз и да забрани пряката дискриминация в рамките на частните и публичните пенсионни схеми, включително практиката размерът на плащанията и вноските да се основава на продължителността на живота, т.е. частните, публичните и професионалните пенсионни схеми, които се основават на фиксирани вноски, следва да прилагат еднакви актюерски критерии към двата пола;
 - 3. счита, че периодите, през които жените или мъжете полагат грижи за деца или други зависими членове на семейството, следва да се отчитат на практика като осигурителен стаж при изчисляването на техните пенсионни права;

4. призовава държавите-членки да разгледат структурните фактори, които допринасят за неравенството в рамките на пенсионните схеми, включително организацията на грижите и съвместяването на семейния и професионалния живот, неравенството в рамките на пазара на труда, разликата в заплащането на жените и мъжете и пряката дискриминация в рамките на втория и третия стълб на пенсионните системи (допълнително задължително пенсионно осигуряване и допълнително доброволно пенсионно осигуряване);
5. призовава държавите-членки да включат при изчисляването на пенсиите времето и инвестициите, свързани с полагането на грижи за зависими лица, независимо от тяхната възраст или степен на зависимост;
6. призовава държавите-членки да гарантират наличието на индивидуални и подходящи пенсионни права за всички, включително за лицата — предимно жени — които по обосновани причини са прекъснали трудовата си дейност, с цел да се осигури достоен живот за всички в напреднала възраст;
7. призовава държавите-членки да гарантират равенството по отношение на пенсиите, например чрез отчитане в рамките на пенсионните схеми на периодите за отглеждане на дете или за полагане на грижи за семейството, като по-специално се взема предвид, че тези задачи все още се изпълняват предимно от жени и че те се отразяват неблагоприятно върху размера на съответните лица;
8. изтъква, че собствените доходи на жените и платената трудова заетост продължават да бъдат ключов фактор за тяхната икономическа независимост и за по-голямото равенство между жените и мъжете в обществото като цяло; призовава държавите-членки на ЕС да индивидуализират правата на социално осигуряване, включително пенсионните права;
9. призовава държавите-членки да разработят схема за минимален доход и да преразгледат своите пенсионни системи по отношение на ролята на половете в обществото, като вземат предвид по-високата продължителност на живота на жените, без в никакъв случай да я използват като оправдание за дискриминация на полова основа, и големите различия в заплащането на жените и мъжете, които са отразени в размера на отпуснатите пенсии и често са причина жените да бъдат изтласкани под прага на бедността, както и да премахнат разликата в размера на пенсиите между мъжете и жените;
10. поради факта, че разликите между пенсиите на жените и мъжете са следствие от разликата в заплащането на жените и мъжете, призовава Комисията да предприеме решителни стъпки за преодоляване на тази разлика;
11. призовава държавите-членки да намерят начини да предотвратят отрицателното въздействие върху заетостта на жените в рамките на трудовия пазар от мерките за подкрепа, оценяване или повишаване на стойността на работата в дома; затова призовава да бъде оценено въздействието върху обществото и заетостта на жените на мерките за признаване на работата в дома, включително чрез остойностено изчисление по отношение на пенсиите;

12. подчертава необходимостта да се разработи европейска стратегия за заетостта, която насърчава повече жени да участват на пазара на труда и която се бори с неравенството, оказващо различно за половете въздействие върху равнището на пенсионните вноски и права;
13. призовава Комисията да инициира процедура, насочена към премахване на член 5, параграф 2 от Директива 2004/113/ЕО, който дава възможност за дискриминация на жените по отношение на пенсионните продукти;
14. призовава Комисията да насърчи рамкова европейска директива за минималните пенсии, в която да се определи, че всяко лице от определена възраст нататък, независимо от трудовия стаж, има право на минимална пенсия;
15. призовава настоятелно Комисията и държавите-членки да задължат доставчиците на професионални и други допълнителни пенсии да използват полово неутрални таблици за смъртността при изчисляването на пенсиите, така че жените да не бъдат санкционирани за по-голямата си продължителност на живота с по-нисък размер на пенсиите спрямо доходите преди пенсиониране в сравнение с мъжете;
16. призовава Комисията и държавите-членки да извършат всеобхватни оценки на въздействието върху всички реформи на социалното осигуряване, особено пенсионните системи, които могат да имат отрицателно въздействие върху трудовата заетост на жените и пенсионните права, например съкращения на разходите в детските заведения и заведенията за възрастни хора, пенсионните политики и др.;
17. призовава Комисията и държавите-членки да гарантират, че професионалните и частните пенсионни системи не дискриминират жените и не утвърждават допълнително съществуващите модели, при които жените вече са в неблагоприятно положение по отношение на размера на пенсиите и пенсионните вноски; призовава Комисията да разследва евентуалното наличие на дискриминационни последици за жените в резултат на член 5 от Директива 2004/113/ЕО;
18. посреща със задоволство Зелената книга на Комисията за адекватни, устойчиви и сигурни пенсионни системи, при условие че продължава да се спазва принципът на субсидиарност и че държавите-членки запазят своите отговорности и компетенции във връзка със съответните си пенсионни политики и системи;
19. посреща със задоволство Зелената книга на Комисията за адекватни, устойчиви и сигурни пенсионни системи, при условие че политиките и евентуалните нови регламенти и директиви на ЕС гарантират запазване на солидарността между поколенията, солидарността в рамките на всяко поколение и солидарността между мъжете и жените;
20. посреща със задоволство Зелената книга на Комисията за адекватни, устойчиви и сигурни пенсионни системи и особено намерението на Комисията да подобри придобиването на пенсионни права за гражданите на ЕС, работещи (временно) в друга държава-членка.

21. призовава Комисията да вземе предвид, че вече съществуващите възможности за придобиване на (допълнителна) пенсия често са твърде сложни и високорискови; поради това насърчава Комисията да даде възможност на държавите-членки да предложат по-голяма прозрачност и сигурност при избора и/или ангажирането с определена възможност, особено за жените, които биха извлекли полза от допълнителните пенсионни спестявания;
22. призовава Комисията да не дава ход на нови искания на ЕС за определяне на понятието „адекватна пенсия“, тъй като такова определение няма да отчете, че що се отнася до наличието и достъпността на други услуги и помощи за възрастните хора (жилищно настаняване, грижи и обществен транспорт), се наблюдават сериозни различия между държавите-членки.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	13.12.2010 г.
Резултат от окончателното гласуване	+: 20 -: 0 0: 2
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Regina Bastos, Edit Bauer, Andrea Češková, Marije Cornelissen, Silvia Costa, Tadeusz Cymański, Ilda Figueiredo, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Philippe Juvin, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Raül Romeva i Rueda, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Anna Záborská
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Izaskun Bilbao Barandica, Anne Delvaux, Cornelia Ernst, Christa Kläuf, Мария Неделчева, Sirpa Pietikäinen, Rovana Plumb

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	1.2.2011
Резултат от окончателното гласуване	+: 40 -: 6 0: 1
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Regina Bastos, Edit Bauer, Philippe Boulland, Milan Cabrnock, David Casa, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Sergio Gaetano Coffferati, Marije Cornelissen, Tadeusz Cymański, Frédéric Daerden, Karima Delli, Sari Essayah, Richard Falbr, Ilda Figueiredo, Thomas Händel, Marian Harkin, Roger Helmer, Nadja Hirsch, Stephen Hughes, Liisa Jaakonsaari, Danuta Jazłowiecka, Martin Kastler, Ádám Kósa, Jean Lambert, Veronica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Csaba Öry, Siiri Oviir, Rovana Plumb, Konstantinos Poupakis, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Csaba Sógor, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Georges Bach, Raffaele Baldassarre, Kinga Göncz, Gesine Meissner, Ria Oomen-Ruijten, Evelyn Regner, Dirk Sterckx, Gabriele Zimmer